

bureaubroekhuizen

Invloed interventies meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit op langere termijn

Evaluatie langere termijn invloed hennepcontainer, Xtacy-geur en Xtacy-sessie op meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit

Jolijn Broekhuizen

Bureau Broekhuizen – Onderzoek
en Advies

Met medewerking van

Shanna Mehlbaum - Mehlbaum
Onderzoek, Anne Wester -
Talentenlab

Maart, 2020

Inhoud

Concluderende samenvatting	2
1 Inleiding	4
1.1 Doel	4
1.2 Korte toelichting interventies	6
1.3 Korte terugblik 1-meting	6
1.4 Onderzoeksopzet	7
1.4.1 Opzet tweede meting	7
1.4.2 Respons	7
1.4.3 Non-respons analyse	7
1.4.4 Vragenlijst	8
1.4.5 Analyse	8
1.4.6 Kanttekeningen	9
1.5. Leeswijzer	9
2 Langere termijn ontwikkeling mechanismen meldingsbereidheid	10
2.1 Impact	10
2.2 Ontwikkeling mechanismen	11
2.2.1 Waarnemen signalen	11
2.2.2 Bewustzijn, kennis (anoniem) melden en vertrouwen rol overheid	11
2.2.3 Ontwikkeling mechanismen samengevat	12
3 Langere termijn ontwikkeling inschatting meldingsbereidheid	13
3.1 Grote ontwikkelingen	13
3.2 Kleine ontwikkelingen	14
4 Feitelijk meldgedrag op langere termijn	17
4.1 Meldgedrag vóór de interventie	17
4.2 Meldgedrag na de interventie	17
4.3 Bijdrage interventie aan melden?	18
4.4 Redenen om niet te melden	18

Concluderende samenvatting

Verschillende gemeenten in Brabant-Zeeland willen met interventies de meldingsbereidheid van burgers over ondermijnende criminaliteit vergroten. De Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland wil graag inzicht in hoeverre deze interventies daadwerkelijk tot meer meldingsbereidheid en meldingen leiden. Zij vroeg Bureau Broekhuizen de interventies in deze gemeenten te evalueren.

In het najaar van 2019 zijn er tijdens de Veiligheidsmarkt Heusden ter verbetering van de meldingsbereidheid een hennepcontainer en een Xtacy-geur ingezet. In diezelfde periode vond er tijdens de Veiligheidsdag Woensdrecht een sessie 'XTC-daar zit een luchtje aan' (met de Xtacy-geur en een Mentimeter-quiz) plaats. Eind 2019 evalueerden we tijdens de eerste meting de zogenaamde korte termijn invloed van deze interventies op deelnemers.¹ Dit rapport beschrijft de evaluatie van de langere termijn effecten van deze eerste drie interventies. Hiertoe hebben we vijf maanden na de interventie(s) 30 respondenten² nogmaals bevestigd over hun ervaringen met de interventies, hun huidige meldingsbereidheid en feitelijke meldgedrag.

Deze tweede meting onder deelnemers van de Xtacy-geur, hennepcontainer en Xtacy-sessie laat zien dat vijf maanden na de interventies:

Zeven op de tien deelnemers vinden dat ze door de interventie(s) meer kennis hebben gekregen over signalen van ondermijnende criminaliteit - ze dit beter kunnen herkennen.

Vijf op de tien deelnemers stellen dat ze door de interventie(s) meer vertrouwen in de rol van overheid hebben gekregen.

Vier op de tien deelnemers aangeven dat ze meer kennis over (anonieme) meldmogelijkheden hebben gekregen.

Drie op de tien deelnemers stellen dat ze door deze interventie(s) drugscriminaliteit meer een probleem zijn gaan vinden.

Kortom, op langere termijn is er nog een behoorlijke invloed van de interventies op deze factoren – waarvan eerder onderzoek heeft laten zien dat ze van belang zijn voor de meldingsbereidheid.³ Tegelijkertijd is het goed om op te merken dat er bij drie factoren wel een afname is van de invloed, met name bij het bewustzijn van de ernst van drugscriminaliteit (zie de tabel op de volgende pagina). Een eenmalige interventie blijkt voor veel deelnemers toch onvoldoende om hier op langere termijn bewust van te blijven – terwijl dit bewustzijn wel van belang is voor het melden van criminaliteit.

¹ Zie: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/nl/publicaties/detail/evaluatie-interventies-meldingsbereidheid-ondermijnende-criminaliteit>

² Dat betreft 67% van de voor deze tweede meting bereikte deelnemers en 20% van de oorspronkelijke deelnemers aan de interventies.

Ervaren invloed op...	Korte termijn (T1)	Langere termijn (T2)
kennis signalen	+++	+++
bewustzijn ernst	+++	+
kennis meldmogelijkheden	+++	+
vertrouwen rol overheid	++	++

Legenda: +++ = rond de 75% ++ = rond de 50%, + = rond de 35%

Tabel Samenvatting ontwikkeling mechanismen op korte en lange termijn

De meldingsbereidheid van de deelnemers is al voor de interventies vrij hoog - zo bleek uit de eerder genoemde eerste meting. Hierdoor is er door de interventies ook maar een kleine winst te behalen in meldingsbereidheid. Bij het merendeel van de deelnemers aan de interventies in Heusden en Woensdrecht is er dan ook sprake van een stabiele en positieve situatie: zij zijn op elk meetmoment (redelijk) bereid om verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit te melden bij een instantie (65%).

Hiernaast zien we met name kleine positieve ontwikkelingen. Bij ongeveer een kwart van de deelnemers is er een kleine toename in meldingsbereidheid, welke direct na de interventie of later is ingezet en vijf maanden na de interventie (nog) bestaat (23%). Bij een enkele deelnemer heeft er op korte termijn een verbetering plaatsgevonden, maar die verbetering is op lange termijn niet gebleven (3%). Eén respondent is stabiel niet bereid tot het melden van hennepteelt (1%).

Tot slot zien we bij enkele deelnemers (8%) een afnemende meldingsbereidheid tussen de eerste en de tweede meting (nadat er geen ontwikkeling direct na de interventie was). Deze verrassende ontwikkeling - mogelijk veroorzaakt door invloeden buiten de interventies - vraagt om nader onderzoek.

Tussen de interventie en de tweede meting heeft 27% van de deelnemers bij een instantie melding gedaan van criminaliteit, waarvan 16% van een vorm van ondermijnende criminaliteit. Met name deed men melding over het dumpen van drugsafval en het verkopen van harddrugs. In hoeverre dit anders is dan voor de interventies is niet goed vast te stellen door verschillen in de meetmethodiek.⁴ Van de acht melders stellen er wel twee dat ze denken dat hun ervaring met de interventie eraan heeft bijgedragen dat zij melding hebben gedaan. Hiernaast wijst een nadere analyse uit dat van de melders er twee sinds de interventie voor het eerst melding van criminaliteit hebben gedaan.⁵ Deze bevindingen kunnen duiden op een kleine verbetering van het feitelijke meldgedrag. Door aanpassingen in de 1- en 2-meting van toekomstig te evalueren interventies zullen wij deze voorlopige bevinding nader kunnen toetsen.

Concluderend. De interventies die in Woensdrecht en Heusden ingezet zijn kortdurend en eenmalig. Het gaat om een kort bezoekje aan de hennepcontainer, het ruiken aan en een kort gesprek over de zogenaamde Xtacy-geur en een sessie van 10 minuten met de Xtacy-geur en een Mentimeter-quiz. Het is daarom positief verrassend om te bemerken dat deze interventies niet alleen op korte termijn, maar ook op langere termijn een positieve invloed op de deelnemers hebben. Bijna een kwart van de deelnemers is vijf maanden na de interventie(s) meer bereid tot het melden van drugscriminaliteit dan voor de interventie(s). En er is op dit moment een indicatie dat dit ook tot iets meer feitelijke meldingen heeft geleid. Deze voorlopige bevindingen – gebaseerd op een klein en select aantal respondenten – zullen getoetst worden bij de langere termijn meting van de andere interventies die in dit project geëvalueerd zullen worden.

³ Zie: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/publicaties/detail/ondermijnende-criminaliteit-en-de-meldingsbereidheid-van-burgers>.

⁴ Voor de interventie vroegen we de deelnemers of hij/zij ooit melding had gedaan, bij de tweede meting sinds de interventie (hetgeen een beduidend kortere periode van vijf maanden beslaat). Deze discrepantie is ontstaan omdat pas op een laat moment in het project tot een 2-meting is besloten. De 1-meting was toen al uitgevoerd en onvoldoende ingericht op een mogelijke 2-meting.

⁵ Dat zijn niet dezelfde twee respondenten die zeggen dat de interventie een bijdrage aan de beslissing tot melden heeft geleverd.

1 Inleiding

Verschillende gemeenten in Brabant-Zeeland willen met interventies de meldingsbereidheid van burgers over ondermijnende criminaliteit vergroten. De Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland wil graag inzicht in hoeverre deze interventies daadwerkelijk tot meer meldingsbereidheid en meldingen van ondermijnende gedragingen leiden. Zij vroeg Bureau Broekhuizen de interventies in deze gemeenten te evalueren.

In het najaar van 2019 zijn er tijdens de Veiligheidsmarkt Heusden ter verbetering van de meldingsbereidheid een hennepcontainer en een Xtacy-geur ingezet. In diezelfde periode vond er tijdens de Veiligheidsdag Woensdrecht een sessie 'XTC-daar zit een luchtje aan' (met de Xtacy-geur en een Mentimeter-quiz) plaats. Eind 2019 evalueerden we tijdens de eerste meting hiervan de zogenaamde korte termijn invloed op deelnemers.⁶

Vijf maanden na de interventie(s) hebben we de deelnemers nogmaals bevestigd over hun ervaringen, hun huidige meldingsbereidheid en feitelijke meldgedrag: een zogenaamde 2-meting. Dit rapport beschrijft de evaluatie van deze langere termijn effecten van de eerste drie interventies.

1.1 Doel

De 2-meting heeft verschillende doelen:

1. In beeld brengen of de deelnemers sinds de interventie (ondermijnende) criminaliteit hebben waargenomen of opgemerkt.
2. Inzicht creëren in het feitelijke meldgedrag: wat hebben de respondenten met de eventueel waargenomen signalen/vermoedens van (ondermijnende) criminaliteit gedaan sinds de interventie.
3. Enig inzicht creëren in de impact van de interventie op de persoon zelf en op anderen rondom deze persoon (het zogenaamde uitleereffect).
4. In beeld brengen van de ontwikkeling van de inschatting van de eigen meldingsbereidheid. Van T0 (bereidheid vóór de interventie)⁷, T1 (bereidheid direct na de interventie) en T2 (bereidheid 5 maanden na de interventie).
5. Globaal inzicht in het lange termijn effect van de interventie op de mechanismen die van invloed zijn op de meldingsbereidheid.
6. Meer inzicht krijgen in factoren die meldingsbereidheid vergroten, door na te gaan hoe de (ontwikkeling van) mechanismen (T1 en T2) van invloed zijn op de inschatting van meldingsbereidheid (T1 en T2) én het feitelijke meldgedrag (T2).⁸

⁶ Zie: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/nl/publicaties/detail/evaluatie-interventies-meldingsbereidheid-ondermijnende-criminaliteit>

⁷ In retrospectief gemeten door de respondent hier op T1 naar te vragen.

⁸ Deze laatste vraag blijft bij de huidige analyse buiten beschouwing, gezien er een grotere onderzoeksgroep nodig is om dergelijke verbanden te kunnen leggen. Deze vraag zullen wij beantwoorden als de tweede metingen van alle interventies hebben plaatsgevonden.

Ter nadere toelichting: de bij punt 5 en 6 benoemde mechanismen - afkomstig uit eerder onderzoek (Broekhuizen, Meulenkamp, Stoutjesdijk, Boutellier 2018⁹) - zijn:

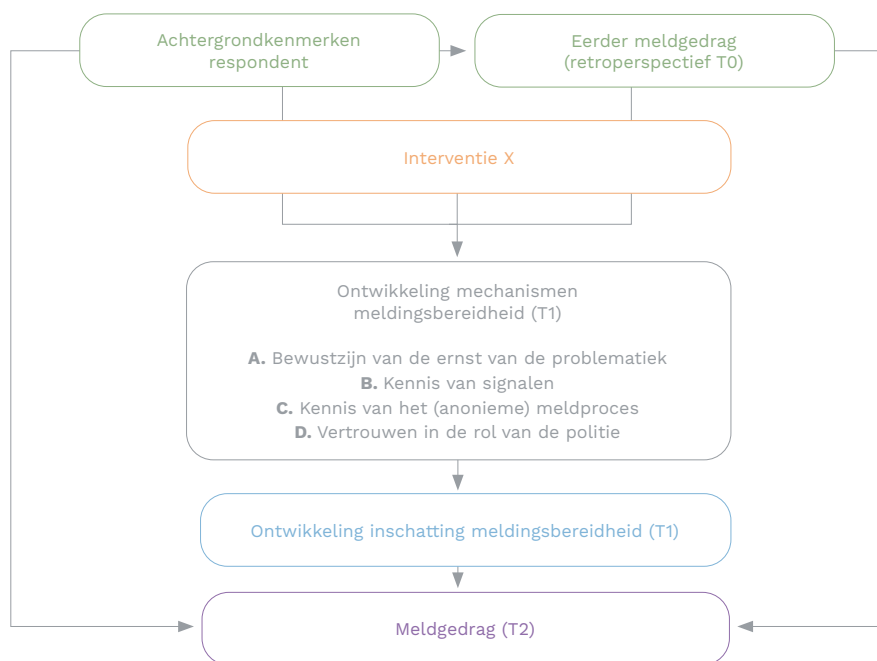
De zekerheid en bewijs over daderschap. Burgers blijken bang dat ze iemand vals beschuldigen en dat ze hun melding onvoldoende kunnen onderbouwen.

Perceptie van de ernst van de problematiek. Burgers die georganiseerde criminaliteit niet erg vinden, er zelf geen last van hebben en denken dat dit type criminaliteit geen negatief gevolg voor de buurt heeft, zijn minder bereid om te melden. Dit speelt met name bij hennepsteelt.

Het vertrouwen in het optreden van de overheid. Burgers zijn minder geneigd om te melden als ze denken dat de overheid de melding niet oppakt of niet succesvol ondermijnende criminaliteit aan kan pakken.

Kennis over en geloven in anoniem melden. Burgers die niet weten dat anoniem melden bestaat en er niet in geloven dat dit ook daadwerkelijk anoniem is, zijn minder bereid om te melden. Zij zijn bang voor represailles.

Onderstaand figuur geeft het evaluatiemodel grafisch weer.

Figuur 1.1 Grafische weergave evaluatiemodel

De startsituatie van het evaluatiemodel betreft de achtergrondkenmerken en het eerdere meldgedrag van de respondenten (groen), waarna een interventie (oranje) plaatsvindt. De veronderstelling is dat door deze interventie één of meerdere mechanismen die van invloed zijn op de (inschatting van) meldingsbereidheid zich gaan ontwikkelen (grijs). De veronderstelling is dat de ontwikkeling van mechanismen zorgt voor een verbetering van de inschatting van meldingsbereidheid op T1 (de eerste meting; blauw) en tot feitelijk meer meldgedrag op T2 (tweede meting; paars).

Dit rapport betreft de tweede meting (T2) en richt zich dus op het onderste gedeelte van het evaluatiemodel.

⁹ Zie: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/publicaties/detail/ondermijnende-criminaliteit-en-de-meldingsbereidheid-van-burgers>

1.2 Korte toelichting interventies

Xtacy-geur Veiligheidsmarkt Heusden

Bij deze interventie op de Veiligheidsmarkt Heusden spraken de ‘campagnevoerders’ burgers aan om een nieuw ‘parfum’ Xtacy te proberen. De benaderingswijze verschilde hierbij per persoon. Men startte bijvoorbeeld met de vraag of men hennep herkent en ging daarna door naar de geur van XTC of richtte zich direct op XTC (bijvoorbeeld met de vraag ‘weet u al hoe een XTC-lab ruikt?’). Ook vroeg een campagnevoerder soms in het algemeen ‘mag ik u dit geurtje laten ruiken’ om een verrassingseffect te genereren dat het om XTC gaat. Na het benaderen probeerden de campagnevoerders met de bezoeker in gesprek te gaan, met name over het herkennen van drugscriminaliteit en het melden hiervan: de bereidheid tot melden en de (anonieme) meldmogelijkheden.

Hennepcontainer Veiligheidsmarkt Heusden

In de hennepcontainer konden bezoekers van de Veiligheidsmarkt Heusden zien hoe een locatie eruit ziet waar hennep gekweekt wordt. Men kon binnen onder andere de (slordig) gemonteerde draden zien. Bij de ingang hing informatie over hennepcultuur, bijvoorbeeld over hoe men een hennepkwekerij kan herkennen. De begeleider van de interventie vertelde bezoekers die hierin geïnteresseerd zijn over de gevaarlijke situatie rondom bedrading en montage aan stroomkabels waarmee men illegaal stroom aftapt.

Sessie XTC-daar zit een luchtje aan Veiligheidsdag Woensdrecht

Op de Veiligheidsdag Woensdrecht – bedoeld om vrijwilligers voor hun inzet te bedanken – heeft de sessie ‘XTC, daar zit een luchtje aan’ plaatsgevonden. Het betreft een sessie die ongeveer 20 minuten duurde (waarvan 10 minuten aan het onderzoek is besteed) en die tijdens deze Veiligheidsdag voor drie verschillende groepen is gegeven. De sessie bevatte een introductie op ondermijnende criminaliteit waarbij gebruik is gemaakt van Mentimeter.¹⁰ Deelnemers aan de sessie werden gevraagd verschillende quizvragen¹¹ met hun telefoon online te beantwoorden via de daarvoor ontwikkelde Mentimeter-url. De antwoorden werden hierna plenair met de deelnemers besproken. Na de Mentimeter-quiz werd nader ingegaan op het herkennen van de geur van de productie van hennep en XTC. Hierbij zijn aan de deelnemers geurstokjes met de ‘Xtacy-geur’ uitgedeeld. Over deze geur ging men vervolgens met de deelnemers in gesprek.

1.3 Korte terugblik 1-meting

De evaluatie die wij direct na deze interventies uitvoerden – de zogenaamde 1-meting (T1) – liet zien dat deze drie interventies tot een positieve ontwikkeling leiden van mechanismen die van belang zijn bij de mate van meldingsbereidheid. Ook zagen we dat er bij personen waarbij er nog zogenaamde ‘winst te behalen viel’ (dus die nog niet meldingsbereid waren) een positieve ontwikkeling was in de inschatting van de eigen meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit. De bevindingen hierover staan opgetekend in de rapportages Evaluatie Veiligheidsmarkt Heusden (Mehlbaum, Broekhuizen en Wester, 2019), de Evaluatie Veiligheidsdag Woensdrecht (Broekhuizen, Mehlbaum en Wester, 2019) en de Tussenrapportage Evaluatie interventies meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit (Broekhuizen en Mehlbaum, 2019). Deze rapportages zijn raad te plegen op: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/nl/publicaties/detail/evaluatie-interventies-meldingsbereidheid-ondermijnende-criminaliteit>

¹⁰ Met Mentimeter kan via een online link stellingen en vragen aan mensen voorgelegd worden.

¹¹ ‘Heb je wel eens gehoord van ondermijning?’, ‘Waar denk je aan als je ondermijning hoort?’, ‘Wat is ondermijning?’, ‘Hoeveel geld ging er in 2018 om in de synthetische drugsindustrie in Brabant?’, ‘Weet je hoe hennep ruikt?’, ‘Weet je hoe een XTC-lab ruikt?’

1.4 Onderzoeksopzet

1.4.1 Opzet tweede meting

Om per persoon de ontwikkeling in kaart te brengen dienen de twee metingen (1-meting en 2-meting) op individueel niveau gekoppeld te worden. Anders kan door een eventuele selectieve non-respons¹² een situatie ontstaan waarin twee verschillende – en niet te vergelijken – groepen vergeleken worden.

Deelnemers aan de eerste meting van het onderzoek in Heusden en Woensdrecht hebben we in de vragenlijst om een e-mailadres gevraagd, waarmee we hen eventueel¹³ voor de tweede meting konden benaderen. In Heusden hebben 18 respondenten aan deze vraag gehoor gegeven (van de 85 respondenten), in Woensdrecht 32 respondenten (van de 64 respondenten). Wij hebben dus in totaal 50 respondenten van de eerste twee onderzoeksgemeenten kunnen benaderen met een online vragenlijst voor de 2-meting.

Om de bevindingen uit de twee metingen op individueel niveau te kunnen koppelen moesten we kunnen identificeren wie de respondent is waarnaar wij de vragenlijst sturen. Dit hebben wij gerealiseerd door elke respondent een individuele online link naar de vragenlijst te sturen. Data koppelden we daarna per persoon in het databestand. Om deelname aan deze tweede vragenlijst te stimuleren hebben we de respondenten verteld dat ze kans hebben een VVV-bon van 50 euro te winnen door deelname. Wij zullen vijf van deze bonnen verloten onder alle deelnemers van het onderzoeksproject.

1.4.2 Respons

Op 17 februari zijn de 18 respondenten van de Veiligheidsmarkt waarvan we de e-mailadressen hebben benaderd met de vragenlijst van de tweede meting. Van deze 18 e-mailadressen bleken er 2 niet te kloppen. Van de 16 personen die bereikt zijn hebben er 9 aan de vragenlijst deelgenomen, een respons van 56%. Het betreft 11% van de oorspronkelijke 85 deelnemers.

Op 19 februari zijn de 32 respondenten van de Veiligheidsdag met een bekend e-mailadres benaderd met de tweede vragenlijst. Van de 32 e-mailadressen bleken er 3 niet te werken. Van de 29 personen die bereikt zijn hebben er 21 aan de tweede vragenlijst deelgenomen, een respons van 75%. Het betreft 33% van de oorspronkelijke 64 deelnemers.

	Aantal oorspronkelijke deelnemers	Aantal goede e-mailadressen beschikbaar	Aantal respondenten 2-meting	Respons %	Van deelnemers %
Heusden	85	16	9	56	11
Woensdrecht	64	29	21	75	33
Totaal	149	45	30	66	20

Tabel 1.2 Respons tweede meting evaluatie interventies Heusden en Woensdrecht

1.4.3 Non-respons analyse

Hoewel de in 1.4.1 besproken individuele koppeling zorgt voor een betrouwbare analyse van ontwikkelingen, is het wel mogelijk dat door een selectieve non-respons de resultaten niet meer volledig representatief zijn voor alle oorspronkelijk aan het onderzoek deelnemende bezoekers van de Veiligheidsmarkt en de Veiligheidsdag. Om hier inzicht in te krijgen, voerden we een zogenaamde non-respons analyse uit, waarin we keken naar de verschillen tussen de respondenten die aan beide metingen meewerkten en de respondenten die alleen aan de eerste meting deelnamen. Deze analyse laat zien dat respondenten die beide metingen hebben meegewerkt in vergelijking tot respondenten die alleen aan de eerste meting meewerkten:

Vaker voor de interventie(s) al melding hadden gedaan van criminaliteit bij een instantie
53% versus 36%

Vaker man zijn 73% versus 45%

Ouder zijn 42% is 66 jaar of ouder versus 20%¹⁴

¹² Selectieve non-respons houdt in dat de respondenten die niet aan de 2-meting deelnemen op een aantal kenmerken (bijvoorbeeld de startsituatie van de meldingsbereidheid of een achtergrondkenmerk) verschillen van de respondenten die hier wel aan deelnemen. Het niet deelnemen (de non-respons) is niet random (aselectief), maar selectief.

¹³ Ten tijde van de eerste meting was het nog niet duidelijk of een tweede meting zou gaan plaatsvinden.

¹⁴ Er zijn juist minder 22-45 jarigen (15% versus 43%).

De respondenten die aan beide metingen meewerken verschillen niet van de respondenten die alleen aan de eerste meting deelnamen als het gaat om de eigen inschatting van meldingsbereidheid van verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit, opleidingsniveau en drugsgebruik.

Er is dus sprake van een beperkte selecte non-respons: personen die niet eerder criminaliteit gemeld hebben, vrouwen en de wat jongere respondenten hebben wat minder vaak aan de tweede meting deelgenomen. Wanneer deze kleine vertekening relevant is voor de bevindingen, zullen wij dit in de komende hoofdstukken benoemen.

1.4.4 Vragenlijst

De vragenlijst kent de volgende vragenblokken:

Heeft de deelnemer het na de interventie met anderen over de interventie of over het melden van (ondermijnende) criminaliteit gehad.

Eigen inschatting van de huidige meldingsbereidheid.

Waarnemen of opmerken verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit (en een eigen inschatting van de ontwikkeling hierin sinds de interventie).

Ontwikkeling andere mechanismen die bij kunnen dragen aan meldingsbereidheid: bewustzijn, kennis over (anoniem) melden en vertrouwen in rol overheid.

Feitelijk meldgedrag (en ervaren invloed hierop van interventie).

De vragenlijst is online geprogrammeerd in QuestionPro. De respondenten vulden de online vragenlijst in gemiddeld 4 minuten in. De gehele vragenlijst is in te zien in de rapportage *Methodiekomschrijving. Evaluatie interventies meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit*.

1.4.5 Analyse

Voor het vaststellen van de langere termijn effecten analyseren we de eerste drie interventies in gezamenlijkheid. Er zijn namelijk te weinig respondenten beschikbaar om ze afzonderlijk in beschouwing te nemen. Het samenvoegen is inhoudelijk ook te verantwoorden. De interventies zijn namelijk op belangrijke elementen vergelijkbaar: ze richten zich op het melden van drugscriminaliteit en op dezelfde mechanismen: signalen, bewustzijn en kennis over (anoniem) melden. Ze bereikten alle drie een doelgroep die al redelijk-zeer meldingsbereid was én ze zijn alle drie eenmalig en van een korte duur.

1.4.6 Kanttekeningen

Het is van belang om op te merken dat er in een periode van vijf maanden van alles in het leven van een persoon kan plaatsvinden dat (naast de interventies) van invloed kan zijn op zijn of haar meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit. Zo kan er bijvoorbeeld een hennepplantage in de straat van de deelnemer zijn gevonden, een deelnemer kan in de krant hebben gelezen dat drugsafval voor grote problemen voor de natuur zorgt of een deelnemer kan door een contactmoment met de politie of gemeente meer (of juist minder) vertrouwen in de rol van de overheid hebben gekregen. Het is moeilijk om in een korte vragenlijst – welke we voor dit onderzoek gebruiken – dergelijke interveniërende invloeden in zicht te krijgen. Indien de resultaten daar aanleiding toe geven – we verrassende ontwikkelingen gaan zien – zou het de overweging waard zijn om ofwel een (klein) kwalitatief onderdeel ofwel een klein aanvullende vragenlijst uit te voeren, om hierin meer inzicht te krijgen.

Hiernaast is het goed om even stil te staan bij de kleine onderzoeksgroep die in de huidige rapportage centraal staat. Het gaat om slechts 30 respondenten en zij maken maar een klein (en niet volledig representatief) deel uit van de oorspronkelijke onderzoeksgroep (20%). Tijdens de eerste meting van de interventies in Heusden en Woensdrecht was het nog zeer onzeker of het onderzoek een tweede meting zou kennen. E-mailadressen zijn daarom hiertoe wel gevraagd aan de respondenten, maar er heeft weinig positieve stimulans plaatsgevonden tot het aanleveren hiervan. Bij de eerste metingen van aankomende interventies zal hier – nu zeker is dat de tweede metingen plaats gaan vinden – meer aandacht aan besteed worden. Onderzoekers zullen in de introductie die ze voorafgaand geven het belang van deze tweede meting benoemen én aankondigen dat personen die tweemaal deelnemen kans maken op een VVV-bon van 50 euro.

Tot slot is het goed om op te merken dat deze tweede zogenaamde lange termijn meting redelijk snel plaatsvindt na de eerste meting. Dit verkleint de kans dat men (ondermijnende) criminaliteit heeft kunnen waarnemen en heeft kunnen beslissen dit te melden. De keuze voor deze relatief korte meetperiode is ingegeven vanwege pragmatische overwegingen. Dit biedt de kans binnen de doorlooptijd van het gehele project ook de aankomende interventies op een vergelijkbaar moment (namelijk ongeveer vijf maanden na de interventie) aan een tweede meting te onderwerpen.

1.5. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de langere termijn ontwikkeling van de mechanismen die van invloed (kunnen) zijn op de meldingsbereidheid van ondermijnende criminaliteit. In hoofdstuk 3 staat de langere termijn ontwikkeling van de eigen inschatting van meldingsbereidheid centraal. Hoofdstuk 4 gaat in op het feitelijke meldgedrag sinds het meemaken van de interventie.

2 Langere termijn ontwikkeling mechanismen meldingsbereidheid

Verschillende mechanismen beïnvloeden de meldingsbereidheid van burgers: de zekerheid en bewijs over ouderschap, de perceptie van de ernst van de problematiek, het vertrouwen in het optreden van de overheid en kennis over en geloven in anoniem melden.¹⁵

In dit hoofdstuk bespreken we in hoeverre het meemaken van de interventies Xtacy-parfum en hennepcontainer (Heusden) en de sessie 'XTC, daar zit een luchtje aan' (Woensdrecht) op korte en langere termijn hebben bijgedragen aan een ontwikkeling van deze mechanismen. Voordat we op deze resultaten ingaan (2.2) bespreken we kort de impact van de interventies op de deelnemers (2.1).

2.1 Impact

Om enig inzicht in de impact van de interventie(s) op de deelnemers te krijgen vroegen we de deelnemer of hij/zij het na de interventie(s) met anderen over de interventie(s) of over (het melden van) ondermijnende criminaliteit heeft gehad. Dit geeft ook een indicatie of de interventie(s) op anderen rondom de deelnemer invloed heeft uitgeoefend, het zogenaamde uitleereffect.

Van de respondenten blijkt 77% het na de interventie(s) het nog met anderen over hun ervaring met de interventie of het over (het melden van) ondermijnende criminaliteit te hebben gehad. Dit geeft aan dat de interventie(s) bij het merendeel van de deelnemers impact heeft gehad én dat er sprake is van een mogelijk uitleereffect.

Het meest hebben de respondenten nagepraat over (het herkennen) van de geur van drugsproductie, met name van XTC (11 respondenten). Zo stellen respondenten:

'Dat het goed is iedereen de geuren te laten ruiken omdat je het anders niet herkent'

'Over het feit aan welke geur XTC te herkennen valt. Niemand die ik sprak wist hier van af.'

Enkele respondenten (4) benoemen het napraten over de gevolgen van drugscriminaliteit, bijvoorbeeld:

'Dat XTC laboratoria naar anijs ruiken en dat deze gevaarlijk voor de leefomgeving en dat je dit dan z.s.m. bij de politie dient te melden.'

Tot slot hebben enkele respondenten (5) het gehad over het melden van drugscriminaliteit:

'Wat je kunt doen als je iets ruikt wat verdacht is.'

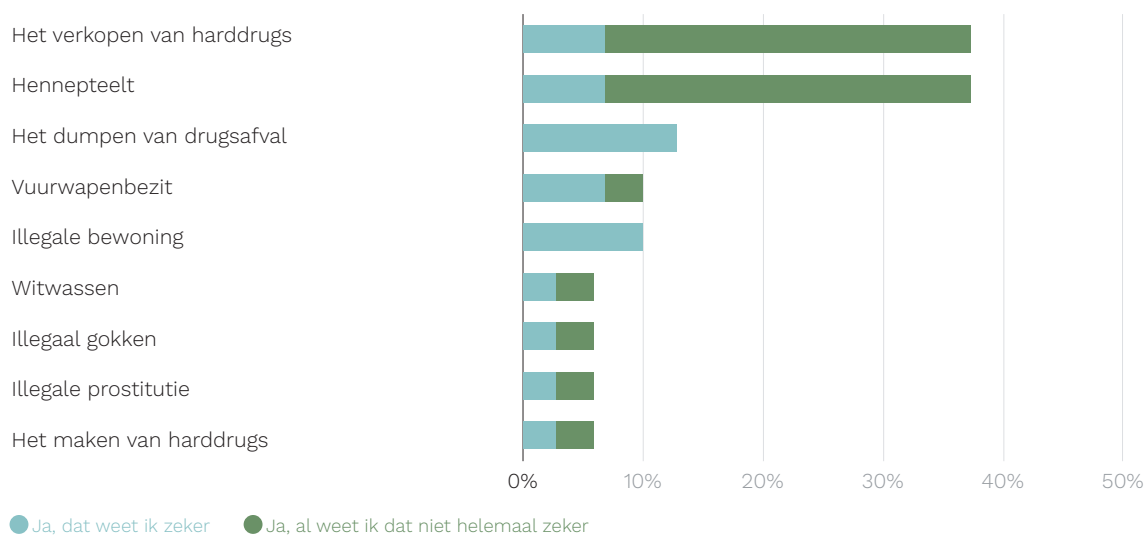
¹⁵ Zie het eerdere onderzoek: <https://www.bureaubroekhuizen.nl/nl/publicaties/detail/evaluatie-interventies-meldingsbereidheid-ondermijnende-criminaliteit>

2.2 Ontwikkeling mechanismen

2.2.1 Waarnemen signalen

De onderzochte interventies richtten zich alle onder meer op het beter waarnemen van signalen van ondermijnende criminaliteit. De eerste meting – direct na de interventies – laat zien dat 75% van de deelnemers op korte termijn aangaf door de interventie beter te weten hoe drugscriminaliteit te herkennen is, wat hiervan signalen zijn.¹⁶ Tijdens de tweede meting – vijf maanden na de interventie – geeft 70% van de respondenten aan dat ze denken dat hun ervaring (de Xtacy-geur, hennepcontainer, Xtacy-sessie) ervoor zorgt dat ze (signalen van) ondermijnende activiteiten sneller zien of opmerken (10% nee en 20% weet ik niet). Hierin is dus geen afname te constateren in de vijf maanden na de interventie.

Van de respondenten heeft 40% (12 respondenten) sinds de interventies één of meerdere vormen van ondermijnende criminaliteit waargenomen. De meesten één vorm (5 respondenten) of twee vormen (3 respondenten). Tabel 2.1 laat zien dat als we de antwoordcategorieën ‘ja, dat weet ik zeker’ en ‘ja, al weet ik dat niet helemaal zeker’ samennemen, hennepsteelt en het verkopen van harddrugs het meest zijn waargenomen door de respondenten.

Figuur 2.1 Waargenomen (signalen van) activiteiten sinds de interventie, % (N=30)

2.2.2 Bewustzijn, kennis (anoniem) melden en vertrouwen rol overheid

De drie interventies (Xtacy-geur, hennepcontainer en Xtacy-sessie) richtten zich naast signalen van ondermijning (hiervoor besproken) op het bewustzijn van deelnemers van de ernst van de problematiek en kennis over het (anoniem) melden van ondermijnende criminaliteit.

Tabel 2.2 laat de ontwikkeling van deze mechanismen op langere termijn zien. Drie op de tien respondenten geeft vijf maanden na de interventie(s) aan dat ze door deze interventie(s) drugscriminaliteit meer een probleem vinden, vier op de tien dat ze beter weten waar ze (anoniem) kunnen melden en iets meer dan de helft dat ze meer vertrouwen hebben in de rol van de overheid in het tegengaan van drugscriminaliteit¹⁷.

Door de interventie...	%
vind ik drugscriminaliteit nu meer een probleem.	30
weet ik beter waar ik drugscriminaliteit (anoniem) kan melden.	43
heb ik meer vertrouwen in het werk dat de overheid (politie en gemeente) doet om drugscriminaliteit tegen te gaan.	57

Tabel 2.2 Ontwikkeling bewustzijn, kennis meldproces en vertrouwen overheid sinds interventies (N=30)

¹⁶ Goed om nog eenmaal op te merken, is dat we hier (en verder in dit rapport) de T1-bevindingen van de huidige 30 respondenten bespreken (die aan beide metingen hebben meegedaan), niet die van alle respondenten op T1. De resultaten van de T1 en T2 meting zijn anders niet goed te vergelijken.

¹⁷ Op dit laatste mechanisme richtten de interventies zich niet expliciet, maar de eerste meting liet ook zien dat hierin wel een positieve ontwikkeling plaatsvond.

De langere termijn invloed op het bewustzijn dat drugscriminaliteit een probleem is, is beduidend kleiner dan de korte termijn invloed (30% versus 76-83%¹⁸). En men is op lange termijn ook minder positief over de invloed van de interventie(s) op kennis over meldmogelijkheden (43% versus 76-79%¹⁹). De toename in het vertrouwen in de rol van de overheid – het mechanisme dat bij de eerste meting de minste progressie vertoonde – blijft op langere termijn juist wel stabiel van niveau (57% versus 48-52%²⁰).

2.2.3 Ontwikkeling mechanismen samengevat

Tabel 2.3 vat de korte en langere termijneffecten op de mechanismen die een rol spelen in de mate van meldingsbereidheid samen. De interventie(s) hebben een blijvende grote invloed op de kennis over signalen van ondermijnende criminaliteit en een blijvende redelijke invloed op het vertrouwen in het werk van de overheid. De mate waarin de interventie(s) volgens de deelnemers bijdragen aan bewustzijn van de ernst van de problematiek en de kennis over (anonieme) meldmogelijkheden neemt in de periode na de interventie (5 maanden) wel af. Hoewel nog steeds een redelijk deel van de deelnemers vindt dat de interventie(s) hieraan bijdragen, was de ervaren invloed hiervan direct na de interventie groter.

Ervaren invloed op...	Korte termijn (T1)	Langere termijn (T2)
kennis signalen	+++	+++
bewustzijn ernst	+++	+
kennis meldmogelijkheden	+++	+
vertrouwen rol overheid	++	++

Legenda: +++ = rond de 75% ++ = rond de 50%, + = rond de 35%

Tabel 2.3 Samenvatting ontwikkeling mechanismen op korte en lange termijn

¹⁸ Na de eerste meting snapt 76% van de respondenten meer dat de overheid graag wil dat iemand melding maakt van drugscriminaliteit, 83% heeft meer besef dat drugscriminaliteit een probleem is en 83% snapt beter dat het van belang is dit te melden.

¹⁹ Na de eerste meting zegt 76% van de respondenten beter te weten waar en hoe ze drugscriminaliteit kunnen melden en 79% waar en hoe ze dit anoniem kunnen doen.

²⁰ Na de eerste meting heeft 48% van de respondenten er meer vertrouwen in dat de overheid iets laat horen na een melding van drugscriminaliteit, 55% dat de overheid een melding serieus neemt en 62% weet beter wat de overheid doet om drugscriminaliteit tegen te gaan.

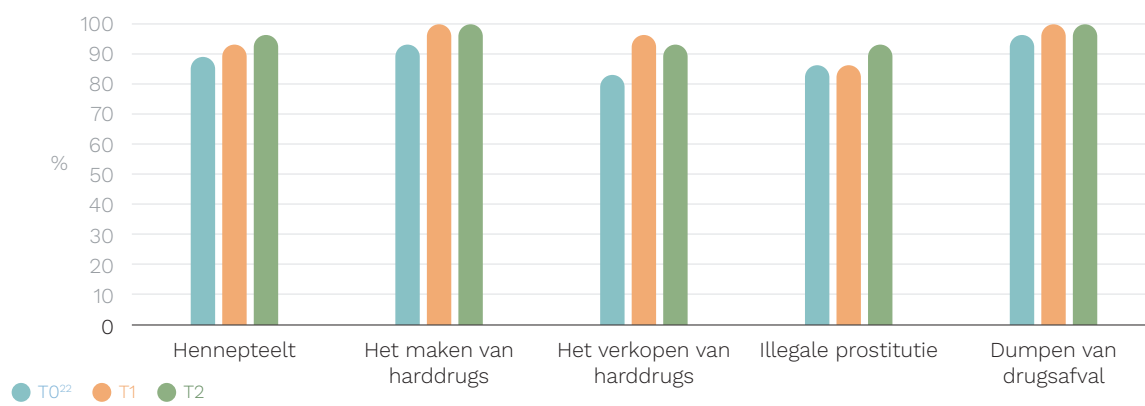
3 Langere termijn ontwikkeling inschatting meldingsbereidheid

In dit hoofdstuk gaan we in op de langere termijn ontwikkeling van de inschatting van eigen meldingsbereidheid door deelname aan de interventies Xtacy-geur, hennepcontainer en Xtacy-sessie.

We vroegen de respondenten om voor vijf verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit²¹ bij de 1-meting aan te geven of ze dit vóór deelname aan de interventie gemeld zouden hebben en of ze hiervan nu (net na de interventie) melding zouden maken. Bij de 2-meting hebben we de respondenten wederom gevraagd naar hun eigen inschatting van de meldingsbereidheid. In 3.1 beschrijven we de grote ontwikkelingen en in 3.2 de kleine ontwikkelingen in de meldingsbereidheid.

3.1 Grote ontwikkelingen

Figuur 3.1 laat zien dat de ontwikkeling van de meldingsbereidheid (gemeten door het aandeel respondenten dat waarschijnlijk en zeker wel zal melden samen te voegen) redelijk beperkt is.

Figuur 3.1 Meldingsbereidheid op T0, T1, T2 per criminaliteitsvorm, % waarschijnlijk/zeker melden (N=28)

Er zijn vier patronen te destilleren:

1. Een lichte toename van meldingsbereidheid van T0 naar T1 en van T1 naar T2: bij hennepsteelt.
2. Een lichte toename van meldingsbereidheid van T0 naar T1, die beklijft tussen T1 en T2: bij het maken van harddrugs en het dumpen van drugsafval.
3. Een lichte toename van meldingsbereidheid van T0 naar T1 en een iets kleinere afname tussen T1 en T2: bij het verkopen van harddrugs.
4. Een verlate toename van meldingsbereidheid: T0 naar T1 stabiel, T1 naar T2 lichte toename: bij het illegale prostitutie.

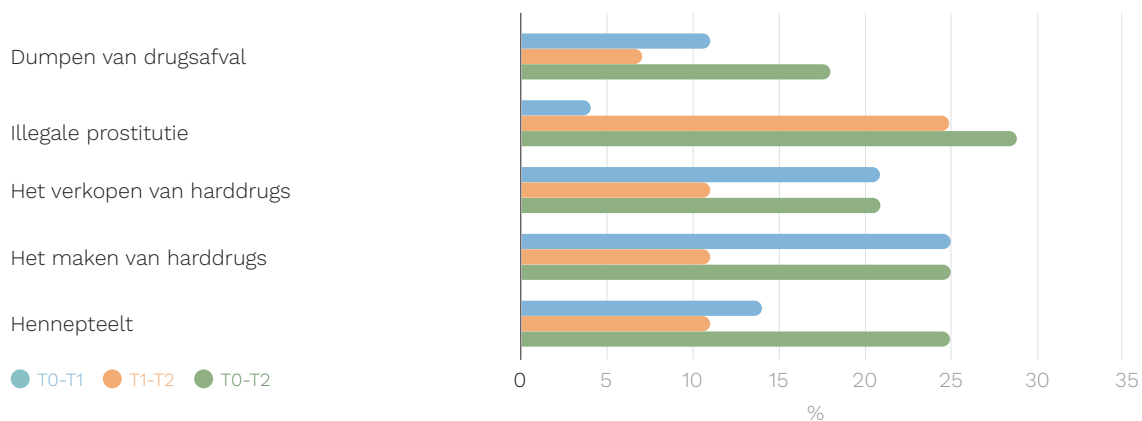
²¹ Omdat het begrip 'ondermijnende criminaliteit' breed en vaag is, hebben we ervoor gekozen dit begrip te operationaliseren door vijf verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit (met een focus op drugscriminaliteit, gezien de vergelijkbare focus van de interventies).

²² We noemen het hier T0, maar feitelijk laten we de respondent op T1 terugkijken (retrospectief) op de periode voor de interventie. Het betreft dus geen zuiver T0-meting (een meting die volledig voor de interventie plaatsvindt).

3.2 Kleine ontwikkelingen

Bovenstaande analyse focust op het aandeel respondenten dat waarschijnlijk of zeker gaat melden en de ontwikkeling van het totaal van hen. In die analyse komen kleinere ontwikkelingen niet in zicht, bijvoorbeeld van iemand die eerst 'zeker niet' zou melden, maar nu 'waarschijnlijk niet' of van 'waarschijnlijk wel' naar 'zeker wel'. Om ook hier inzicht in te geven voerden wij een extra analyse uit, waarvan Figuur 3.2 de resultaten laat zien.

Wanneer we kijken naar de kleinere ontwikkelingen tussen T0 en T2 - de situatie vóór de interventies naar de situatie vijf maanden na de interventies - dan zien we dat er bij 18% (dumpen van drugsafval) tot 29% van de respondenten (illegale prostitutie) een positieve ontwikkeling is in de inschatting van de eigen meldingsbereidheid.

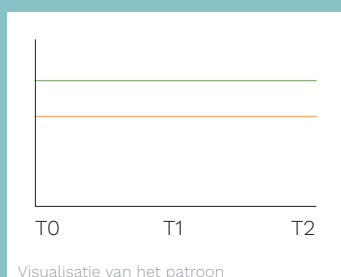

Figuur 3.2 Ontwikkeling meldingsbereidheid per criminaliteitsvorm: % respondenten met een (kleine) positieve ontwikkeling.

Opmerkelijk, is dat deze langere termijn ontwikkeling zelfs wat positiever is dan de korte termijn ontwikkeling (T0 naar T1). De tabel geeft weer dat dit komt doordat relatief veel respondenten tussen T1 (net na de interventie) en T2 (de tweede meting, een half jaar na de interventie) nog een positieve ontwikkeling hebben doorgemaakt.

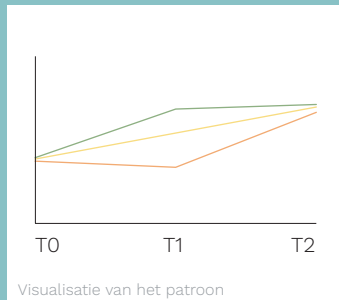
Er blijken verschillende patronen te destilleren, die we onderstaand nader beschrijven. In tabel 3.3 (pagina 16) staan de onderliggende cijfermatige gegevens weergegeven.

Patroon 1: stabiele (redelijk) positieve situatie (65% van de deelnemers):

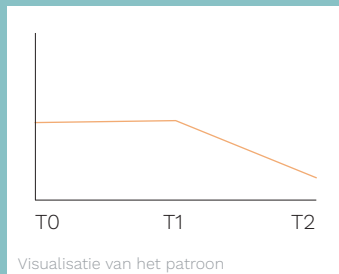
- Deelnemers die op alle meetmomenten zeer meldingsbereid zijn, de zogenaamde stabiele melders (59% van de deelnemers). Bij het dumpen van drugsafval is dit aandeel relatief het hoogst, bij illegale prostitutie het laagst.
- Deelnemers die op alle meetmomenten redelijk meldingsbereid zijn, de zogenaamde stabiele waarschijnlijk melders (6% van alle deelnemers).

Patroon 2: positieve ontwikkeling (23% van de deelnemers):

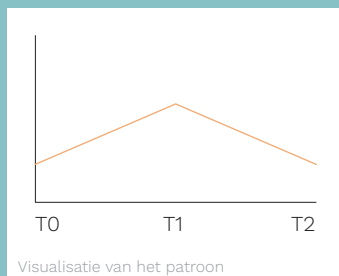
- Een verbetering tussen T0 en T1, die blijft tot T2. Dit vindt plaats bij ongeveer 11% van de deelnemers (en het minst bij illegale prostitutie).
- Een verlate verbetering: tussen T0 en T1 is er geen ontwikkeling, tussen T1 en T2 wel. Dit vindt eveneens bij gemiddeld 11% van de deelnemers plaats (en met name bij illegale prostitutie).
- Een doorlopende verbetering: van T0 naar T1 en van T1 naar T2. Deze ontwikkeling zien we bij twee deelnemers (1% van de deelnemers).

Patroon 3: op lange termijn negatieve ontwikkelingen (8% van de deelnemers):

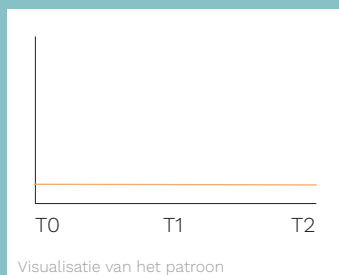
- Deelnemers die stabiel zijn tussen T0 en T1, maar een negatieve ontwikkeling doormaken tussen T1 en T2 (8%).

Patroon 4: alleen korte termijn ontwikkeling (3% van de deelnemers):

- Deelnemers die eerst (T0 naar T1) een positieve ontwikkeling doormaken, maar die tussen T1 en T2 weer op hun oude meldniveau terugkomen (3%).

Patroon 5: stabiele (negatieve) situatie (1% van de deelnemers)

- Deelnemers die stabiel niet meldingsbereid zijn (1 persoon aangaande hennepsteelt: 1%).

	%					
	hennep- teelt	maken harddrugs	verkopen harddrugs	illegale prostitutie	dumpen drugsafval	totaal
Patroon 1: stabiel positief						
Stabiel zeer meldingsbereid	54	64	57	43	79	59
Stabiel redelijk meldingsbereidheid	11	4	0	11	4	6
Patroon 2: positieve ontwikkeling						
Verbetering die blijft: toename T0 en T1, stabiel naar T2	14	14	11	4	11	11
Verlate verbetering: stabiel T0 en T1, toename T1 en T2	11	7	7	25	7	11
Doorlopende verbetering: toename T0 en T1 en T1 en T2	0	4	4	0	0	1
Patroon 3: verlate verslechtering						
Verlate verslechtering: stabiel T0 en T1, afname T1 en T2	7	0	14	18	0	8
Patroon 4: alleen korte termijn ontwikkeling						
Verbetering die niet blijft: toename T0 en T1, afname T1 en T2	0	7	7	0	0	3
Patroon 5: stabiel negatief						
Stabiel niet meldingsbereid	4	0	0	0	0	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

Tabel 3.3 Patronen in ontwikkeling meldingsbereidheid per criminaliteitsvorm, % (N=28)

Samengevat: bij het merendeel van de deelnemers aan de interventies in Heusden en Woensdrecht is er sprake van een stabiele en positieve situatie: zij zijn op elk meetmoment (redelijk) bereid om verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit te melden bij een instantie. Bij ongeveer een kwart van de respondenten is sprake van een positieve ontwikkeling, welke direct na de interventie of wat later is ingezet en vijf maanden na de interventie (nog) bestaat. Bij enkele respondenten is er sprake van een afnemende meldingsbereidheid tussen de eerste en de tweede meting (na geen ontwikkeling direct na de interventie). Het is op dit moment – op basis van de beschikbare informatie – moeilijk te stellen waar deze verslechtering door veroorzaakt is. Dit vraagt om nader onderzoek. Bij een enkele respondent heeft er eerst een verbetering plaatsgevonden, maar die verbetering is niet gebleven. Tot slot is er 1 respondent die stabiel niet bereid is tot het melden van hennep-teelt.

Deze patronen vormen een voorlopig eerste beeld van de ontwikkelingen van de meldingsbereidheid na deelname aan interventies. Ze zullen nader worden uitgewerkt en aangevuld met gegevens van de langere termijn invloed van interventies die nog binnen dit project zullen worden geëvalueerd. Zoals hiervoor gesteld, is nader onderzoek nodig om inzicht te krijgen in de redenen voor de afname van meldingsbereidheid bij een (klein) deel van de deelnemers. Wij stellen voor een kleine kwalitatieve verdieping uit te voeren, waarin met enkele deelnemers een (kort) gesprek wordt gehouden, waarin dieper wordt ingegaan op deze ontwikkeling. Wij kunnen de mogelijkheid hiertoe realiseren door alle respondenten van de tweede metingen die nog gaan plaatsvinden te vragen of ze eventueel mee willen werken aan een kort interview (met wellicht een kleine beloning). Wij kunnen voor het verdiepende gesprek dan respondenten uitkiezen die een opmerkelijke ontwikkeling laten zien, die om nadere duiding vraagt.

4 Feitelijk meldgedrag op langere termijn

In dit hoofdstuk gaan we in op het feitelijke meldgedrag van deelnemers aan de interventies in de vijf maanden na het meemaken van de interventie. In paragraaf 4.1 beschrijven we het meldgedrag voor de interventie(s) en in 4.2 het meldgedrag sinds de interventie(s). In 4.3 gaan we na of de melder denkt dat de interventie heeft bijgedragen aan de beslissing te gaan melden. Tot slot beschrijven we in 4.4 de redenen om niet te melden (en de eventuele ontwikkeling hierin).

4.1 Meldgedrag vóór de interventie

Aan de deelnemers van de interventies is bij de eerste meting (T1) gevraagd of ze eerder (voor deelname aan de interventie) al eens melding hebben gemaakt van criminaliteit of vermoedens hiervan bij een instantie, zoals de politie, gemeente of Meld Misdaad Anoniem. Van de 30 respondenten²³ geeft 53% aan ze wel eens melding hebben gedaan van criminaliteit, 37% van een vorm van ondermijnende criminaliteit.²⁴ Tabel 4.1 laat zien dat deze 16 melders met name melding maakten van hennepsteelt, het verkopen van harddrugs en het dumpen van drugsafval.

	Aantal ²⁵
Hennepsteelt	6
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, cocaïne, heroïne en LSD)	5
Het dumpen van drugsafval	4
Het maken van harddrugs (zoals XTC, cocaïne, heroïne en LSD)	1
Illegale bewoning	1
Andere vorm van criminaliteit	5

Tabel 4.1 Overzicht gemelde criminaliteitsvormen T1 (N=16)

4.2 Meldgedrag na de interventie

Tussen de interventie en de tweede meting (T2) heeft 27% van de respondenten bij een instantie melding gedaan van criminaliteit, waarvan 16% van een vorm van ondermijnende criminaliteit. Met name deed men melding over het dumpen van drugsafval en het verkopen van harddrugs (zie tabel 4.2).

	Aantal ²⁶
Het dumpen van drugsafval	4
Het verkopen van harddrugs (zoals XTC, cocaïne, heroïne en LSD)	3
Hennepsteelt	1
Illegale bewoning	1
Andere vorm van criminaliteit	2

Tabel 4.2 Overzicht gemelde criminaliteitsvormen T2 (N=8)

²³ Goed om nog eenmaal op te merken, is dat we hier (en verder in dit rapport) de T1-bevindingen van de huidige 30 respondenten bespreken (die aan beide metingen hebben meegedaan), niet die van alle respondenten op T1. De resultaten van de T1- en T2-meting zijn anders niet goed te vergelijken.

²⁴ De respondenten van de T2-meting hebben (zoals reeds aangegeven in 1.4.3) vaker melding gemaakt van criminaliteit dan respondenten die alleen aan de T1-meting meewerkten.

²⁵ Het totale aantal telt op tot boven de 16 omdat sommige respondenten meerdere vormen van criminaliteit hebben gemeld.

²⁶ Het totale aantal telt op tot boven de 8 omdat sommige respondenten meerdere vormen van criminaliteit hebben gemeld.

4.3 Bijdrage interventie aan melden?

Het is niet mogelijk het meldgedrag na te interventie te vergelijken met het meldgedrag voor de interventie, omdat de meetperiode afwijkt. Voor de interventie vroegen we de deelnemers of hij/zij ooit melding had gedaan, bij de tweede meting sinds de interventie (hetgeen een beduidend kortere periode van vijf maanden beslaat).²⁷

Om toch enigszins zicht op een mogelijke ontwikkeling in meldgedrag te krijgen vroegen we de respondenten: *'Heeft uw ervaring met de interventie eraan bijgedragen dat u melding heeft gedaan?'* Van de acht melders sinds de interventie(s) zeggen er twee (25%) dat dit zo is, zes (75%) dat dat niet zo is. Hiernaast wijst een nadere analyse uit dat van de acht melders er twee sinds de interventie voor het eerst melding van criminaliteit hebben gedaan.²⁸ Op basis van deze twee bevindingen stellen wij dat er sprake lijkt van een kleine verbetering van het feitelijke meldgedrag.

Om beter zicht te krijgen in de ontwikkeling van het feitelijke meldgedrag passen we voor de interventies die nog uitgevoerd en geëvalueerd gaan worden binnen dit project de vragenlijst aan, zowel die van de eerste en de tweede meting, waardoor zowel de vraagstelling als de tijdsperiode hetzelfde zijn.

4.4 Redenen om niet te melden

Tot slot. De hoofdreden om geen melding te hebben gemaakt van criminaliteit is dat de deelnemers geen criminaliteit gezien hebben. Dat is op beide metingen (T1 en T2) het geval. Andere redenen liggen met name op het niet helemaal zeker zijn over hetgeen ze gezien hebben: *'ik had te weinig bewijs'*, *'ik wist het niet zeker genoeg'* en *'ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig'*.

	Aantal	
	T1 (N=14)	T2 (N=22)
Ik had (te) weinig bewijs	1	2
Ik wist het niet zeker genoeg	1	2
De gemeente/politie doet toch niets met mijn melding	0	2
Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig	0	2
Ik ben bang voor wraak	1	1
Ik heb er zelf geen last van	1	1
Ik heb geen criminaliteit gezien	12	18

Tabel 4.3 Redenen om waargenomen criminaliteit niet te melden²⁹

²⁷ Dat deze vragen niet goed op elkaar aansluiten komt doordat het bij het opstellen van de 1-meting nog onzeker (en onwaarschijnlijk) was dat een 2-meting plaats zou vinden.

²⁸ Dat zijn niet dezelfde twee respondenten die zeggen dat de interventie een bijdrage aan de beslissing tot melden heeft geleverd.

²⁹ De aantallen tellen op tot boven het totale aantal respondenten, omdat respondenten meerdere antwoorden mochten geven.

Colofon

Opdrachtgever

Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland

Auteur

Jolijn Broekhuizen

Opmaak

Linnox

Uitgave

Bureau Broekhuizen – onderzoek en advies
Rogaarplein 9
3815MD Amerfoort
info@bureaubroekhuizen.nl

ISBN

9789083048246

De publicatie kan gedownload worden via
onze website: www.bureaubroekhuizen.nl

Het auteursrecht van deze publicatie berust
bij Bureau Broekhuizen. Gedeeltelijke
overname van teksten is toegestaan, mits
daarbij de bron wordt vermeld.

© Bureau Broekhuizen, Amersfoort 2020

---

bureaubroekhuizen

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Bureau Broekhuizen. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

© Bureau Broekhuizen www.bureaubroekhuizen.nl, Amersfoort 2020
